

Lublin, 4 kwietnia 2023 r.

RIO.II.600.61.2022

Pan Wiesław Kociuba

Wójt Gminy Chełm

ul. Gminna 18

22 - 100 Pokrówka

Szanowny Panie Wójt

W dniach od 12 grudnia 2022 r. do 2 lutego 2023 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Chełm. Protokół kontroli podpisano 17 lutego 2023 r.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

1.1. Niepodjęcie przez Radę Gminy uchwały określającej rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli – str. 6 protokołu.

Opracować i przedłożyć Radzie Gminy projekt uchwały w sprawie określenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz warunki i sposób ich przyznawania, a także planować w budżecie odpowiednie środki finansowe na tę pomoc, stosownie do przepisów art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), w związku z przepisami art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 z późn. zm.).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

- 2.1. *Ustalenie – w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości – nieprawidłowych zasad ewidencji operacji dotyczących dochodów realizowanych przez urzędy skarbowe na rzecz gminy – str. 8-9 protokołu.*

Ustalić – w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości – zasadę klasyfikowania operacji dotyczących wpływu dochodów budżetowych zrealizowanych przez urzędy skarbowe na rzecz gminy w korespondencji z kontem 224 „Rozrachunki budżetu”, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

- 2.2. *Ewidencjonowanie operacji na kontach nieuwjętych w zakładowym planie kont – str. 10 protokołu.*

Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach przewidzianych do stosowania w zakładowym planie kont, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i ust. 2 ustawy o rachunkowości. Jeżeli zamieszczona w zakładowym planie kont liczba kont syntetycznych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb prowadzenia prawidłowej ewidencji - uzupełnić go o konta zgodne co do treści ekonomicznej, zgodnie z przepisami § 20 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 2.3. *Przypadki niebieżącego ujęcia w księgach rachunkowych 2021 r. operacji przychodu środków trwałych – str. 12-13 protokołu.*

Na koncie 011 „Środki trwałe” ujmować na bieżąco wszystkie środki trwałe stanowiące własność gminy, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

- 2.4. *Nieterminowy zwrot – wniesionych w pieniądzu w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych – wadium i zabezpieczenia należytego wykonania umowy – str. 18 protokołu.*

Zwrotu wadium, wniesionego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, dokonywać niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia jednej z okoliczności wskazanych w przepisach art. 98 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.).

Zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy dokonywać w terminach określonych w art. 453 tej ustawy.

- 2.5. *Nieujęcie – na koncie 133 „Rachunek budżetu” – operacji występującej w rachunku bankowym – str. 19 protokołu.*

Zapisów na koncie 133 „Rachunek budżetu” dokonywać na podstawie dokumentów bankowych, zachowując zgodność zapisów między jednostką a bankiem, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w Załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 13 września 2017 r.

- 2.6. *Wykazanie – w łącznym sprawozdaniu Rb-N za 2021 r. – kwot niewynikających ze sprawozdań jednostkowych – str. 22 protokołu.*

Łączne sprawozdanie Rb-N „Sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych”, w szczególności sprawozdań jednostkowych, sporządzać na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych i własnego sprawozdania jednostkowego, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. poz. 2396 z późn. zm.).

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

- 3.1.1. *Niepodejmowanie działań mających na celu ustalenie następców prawnych podatników – str. 35, 36 protokołu.*

Podejmować działania mające na celu ustalenie spadkobierców nieżyjących podatników, w celu opodatkowania gruntów należnym podatkiem rolnym, a decyzje wymiarowe wystawiać i doręczać podatnikom wskazanym w przepisach art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), w związku z art. 1025 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.).

- 3.1.2. *Dokonywanie – na kontach podatników – przypisów i odpisów podatków pod niewłaściwą datą – str. 37, 44 protokołu.*

Przypisu i odpisu podatku dokonywać pod datą skutecznego doręczenia stronie decyzji oraz w kwocie wynikającej z tych dokumentów księgowych, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze przepisy art. 21 § 1 pkt 2 oraz art. 207 i art. 212 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.).

3.1.3. Wydanie decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowej osobie niebędącej stroną postępowania – str. 43, 44 protokołu.

Decyzje wydawać na wniosek strony postępowania podatkowego, w związku z przepisami art. 133 § 1 i art. 165 § 1 Ordynacji podatkowej. W przypadku złożenia wniosku o udzielenie ulgi przez osobę niebędącą stroną, wydawać postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, zgodnie z przepisami art. 165a § 1 w związku z art. 165 § 1 i § 3 tej ustawy.

W przypadku ustalenia, że podatnik nie żyje, nieuregulowane zaległości podatkowe dochodzić od spadkobierców, po wydaniu i doręczeniu im decyzji o zakresie odpowiedzialności poszczególnych spadkobierców, stosownie do przepisów art. 100 § 1 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze art. 1025 § 2 Kodeksu cywilnego.

3.1.4. Niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych podatnikom posiadającym zaległości podatkowe oraz dłużnikom posiadającym zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – str. 48-50, 53 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe i dłużników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 i art. 26 § 1 tej ustawy oraz przepisy art. 6q § 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519 z późn. zm.).

Wyjaśnić, czy zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z lat 2015 – 2017 dłużników wskazanych w protokole kontroli uległy przedawnieniu, mając na uwadze przepisy art. 70 § 1, § 4 i art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Ponadto:

- opracować i przedłożyć Radzie Gminy Chełm projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr XII/94/2011 z dnia 16 listopada 2011r. w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości na terenie gminy Chełm, dostosowując jej postanowienia do przepisów art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70), zgodnie z którymi rada jest uprawniona wprowadzić inne zwolnienia przedmiotowe niż określone w przepisach art. 7 ust. 1 tej ustawy – str. 24 protokołu,
- wystąpić do Starostwa Powiatowego w Chełmie z wnioskiem o dokonanie zmiany w ewidencji gruntów i budynków dla gruntów oznaczonych symbolami: W-LsIV”, których nie przewiduje rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390 z późn. zm.), biorąc pod uwagę

pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych z dnia 4 listopada 2015 r. znak PL-LS.833.22.2015 w sprawie sposobu przeliczania użytków rolnych dla potrzeb podatku rolnego, w sytuacji gdy grunty te są oznaczone w ewidencji gruntów i budynków dwuczłonowo. Do czasu zmiany nieaktualnych oznaczeń w ewidencji gruntów i budynków, przy opodatkowaniu gruntów oznaczonych dwuczłonowo, stosować zasady ich opodatkowania przedstawione w powołanym piśmie – str. 38-39 protokołu.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Udostępnienie – na stronie internetowej prowadzonych postępowań na przebudowę drogi w m. Jagodne oraz na odsnieżanie dróg gminnych w sezonie zima 2021/2022 roku – informacji o kwotach, jakie zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie tych zamówień, po otwarciu ofert – str. 74, 79 protokołu.

Informację o kwocie, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, udostępniać na stronie internetowej prowadzonego postępowania najpóźniej przed otwarciem ofert, stosownie do przepisów art. 222 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.2. Niewezwanie wykonawcy – w postępowaniu na przebudowę drogi w m. Jagodne – do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, złożonych w niewłaściwej formie (papierowej), z pominięciem określonych przez zamawiającego środków komunikacji elektronicznej – str. 74-75 protokołu.

Wykonawców, którzy nie złożyli podmiotowych środków dowodowych, innych dokumentów lub oświadczeń składanych w postępowaniu lub są one niekompletne lub zawierają błędy, wzywać – odpowiednio – do ich złożenia, poprawienia lub uzupełnienia w wyznaczonym terminie, chyba że wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo oferta wykonawcy podlegają odrzuceniu bez względu na ich złożenie, uzupełnienie lub poprawienie lub zachodzą przesłanki unieważnienia postępowania, stosownie do przepisów art. 128 ust. 1 w związku z art. 266 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamawiający może odstąpić od wymagania użycia środków komunikacji elektronicznej oraz dopuścić możliwość przekazania podmiotowych środków dowodowych, sporządzonych w formie papierowej, w oryginale lub jako kopię poświadczoną za zgodność z oryginałem, wyłącznie w okolicznościach wskazanych w przepisach art. 65 ust. 1 tej ustawy, w związku z przepisami § 2 ust. 3 i § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie sposobu sporządzania i przekazywania informacji oraz wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych oraz środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2452).

3.2.3. Zawarcie – w ogłoszeniach o zamówieniach i specyfikacjach warunków zamówień na przebudowę drogi w m. Jagodne oraz na odśnieżanie dróg gminnych – różniących się informacji w zakresie strony internetowej prowadzonego postępowania – str. 75, 77 protokołu.

Zapewnić zgodność treści ogłoszenia o zamówieniu z treścią specyfikacji warunków zamówienia, w tym w zakresie strony internetowej prowadzonego postępowania, na uwadze, że zawarcie różniących się informacji w tym zakresie może wprowadzać w błąd wykonawców, a w konsekwencji prowadzić do naruszenia przepisów art. 16 pkt 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

3.2.4. Nieprawidłowe ustalenie terminu związania ofertą w postępowaniu na przebudowę drogi w m. Jagodne – str. 75-76 protokołu.

Termin związania ofertą – w postępowaniu o udzielenie zamówienia klasycznego o wartości mniejszej niż progi unijne – określać datą w dokumentach zamówienia, jednak nie dłużej niż 30 dni od dnia upływu terminu składania ofert, mając na uwadze, że pierwszym dniem terminu związania ofertą jest dzień, w którym upływa termin składania ofert, zgodnie z przepisami art. 307 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.5. Zamieszczenie informacji z otwarcia ofert na przebudowę drogi w m. Jagodne na stronie internetowej – 12 dni po otwarciu ofert oraz nieterminowe przekazanie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o złożonych w tym postępowaniu ofertach – str. 76 protokołu.

Niezwłocznie po otwarciu ofert, udostępniać na stronie internetowej prowadzonego postępowania informacje wymagane przepisami art. 222 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, a w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert przekazywać informację o złożonych ofertach Prezesowi Urzędu Zamówień publicznych, stosownie do art. 81 ust. 1 tej ustawy.

3.2.6. Niepodanie – w ogłoszeniu o wyniku postępowania na przebudowę drogi w m. Jagodne – wartości tego zamówienia – str. 76 protokołu.

W ogłoszeniu o wyniku postępowania o udzielenie zamówienia klasycznego o wartości mniejszej niż progi unijne zawierać wszystkie informacje, w zakresie określonym w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2439).

3.2.7. Wskazanie – w protokole postępowania na odśnieżanie dróg gminnych – niezgodnych ze stanem faktycznym informacji o wartości zamówienia, jej równowartości w przeliczeniu na euro oraz cen jednej ze złożonych ofert (w 4 z 8 części zamówienia) – str. 78 - 79 protokołu.

W protokole postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawierać informacje zgodne z rzeczywistym przebiegiem postępowania, w tym wartość zamówienia ustaloną przez zamawiającego z należytą starannością, jako całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług i taką wartość przeliczać na euro, a także ceny lub koszty złożonych ofert, zgodnie z przepisami art. 28 w związku z art. 72 ust. 1 pkt 2 i art. 3 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz opisem rubryk wzoru protokołu postępowania, odpowiedniego dla przyjętego trybu postępowania, stanowiącego jeden z załączników do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2434).

3.2.8. Nieterminowe zamieszczenie – w Biuletynie Zamówień Publicznych – ogłoszenia o wykonaniu umów na odśnieżanie dróg gminnych – str. 80 protokołu.

Ogłoszenie o wykonaniu umowy zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych nie później niż w terminie 30 dni od wykonania umowy, stosownie do przepisów art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Chełm